

INFORMACIJA O ZAKLJUČIVANJU SPORAZUMA O SARADNJI IZMEĐU VLADE CRNE GORE I ZAJEDNICE SVETI EĐIDIO

Zajednica Sveti Eđidio je hrišćanska zajednica, koju je Katolička crkva službeno priznala kao "crkvenu javnu laičku asocijaciju"¹. Zajednicu sačinjava mreža malih bratstava, sa oko 50 000 članova u 72 države, od kojih je 29 u Africi, 23 u Evropi, osam u Sjevernoj Americi, sedam u Aziji i pet u Južnoj Americi.

Zajednicu Sveti Eđidio osnovao je Andrea Rikardi 1968. u Rimu, nakon II Vatikanskog koncila, kao skupinu srednjoškolaca, sa ciljem da čitaju Jevanđelje i da ga sprovode u djelo. U roku od nekoliko godina, njihovo djelovanje u korist marginalizovanih grupa iz rimskih radničkih predgrađa privlači druge grupe studenata, pojačava se ukupno djelovanje, što dovodi do stvaranja zajednice odraslih. Godine 1973. otvorena je prva crkva Zajednice u kvartu Trastevere u Rimu. U drugoj polovini sedamdesetih, Sveti Eđidio širi svoje prisustvo i na druge italijanske gradove, a tokom naredne decenije počinje da djeluje širom Evrope, Afrike, Amerike i Azije. Pontifikalni savjet za laike, 18. maja 1986. godine, dekretom je priznao Zajednicu Sveti Eđidio za međunarodnu zajednicu vjernika po pontifikalnom pravu.

Osnovni principi djelovanja Zajednice su: molitva, širenje jevanđelja, solidarnost sa siromašnima, humanitarni rad, ekumenizam i dijalog kao sredstvo za rješavanje konflikata.

Karitativni naponi Svetog Eđidia, prisustvo u sukobima pogođenim zonama i stečeno povjerenje, doveli su do toga da Zajednica postane cijenjeni medijator u mirovnim pregovorima. Ona je tokom godina, zapravo, postala „diplomacija iz sjenke“ Vatikana.

Prvi veliki uspjeh Zajednice bila je operacija u Mozambiku, gde je oktobra 1992. godine postignut mirovni sporazum posle 16 godina građanskog rata. Zajednica je posredovala u rješavanju i mnogih drugih kriza u svijetu (Burundiju, Sudanu). Takođe su bili medijatori u pregovorima između Beograda i Prištine tokom '90-ih godina i presudno doprinijeli Sporazumu o upotrebi albanskog u školama i univerzitetima na Kosovu. Sporazum o nacionalnom pomirenju u Centralno-Afričkoj Republici potpisan je u sjedištu zajednice u Rimu, 28. februara 2015. Trenutno su diplomatski najaktivniji u C.A.R., Južnom Senegalu, Južnom Sudanu i Libiji.

Kao rezultat uspješne višedecenijske saradnje u mirovnim misijama, UN su potpisale Memorandum o razumijevanju sa Zajednicom Sveti Eđidio juna 2017. Zajednica ima potpisane sporazume o saradnji i sa Njemačkom, Francuskom, Italijom, Kiprom.

Među brojnim priznanjima koja je Zajednica dobila izdvajaju se nagrada Balzan za humanost, mir i bratstvo među narodima 2004. i nagrada Karlo Veliki 2009. Zajednica je bila i kandidat za Nobelovu nagradu za mir.

Odnosi Crne Gore i Svetog Eđidia su već duže vrijeme veoma bliski. Predstavnici Zajednice na godišnjem nivou organizuju susrete posvećene ekumenskom dijalogu i toleranciji među religijama, na kojima je tradicionalno (pet puta) učestvovao bivši predsjednik Crne Gore Filip Vujanović. Posljednji takav susret je održan u Tirani 6-8. septembra 2015.

---

¹ Zajednicom upravlja predsjednik, kojem pomažu Savjet i asistent za crkvena pitanja. Predsjednika i Savjet svakih pet godina bira Generalna skupština predstavnika svih grupa Zajednice. Predsjednik Zajednice je, od septembra 2012. godine, Marko Impagliazzo (Marco Impagliazzo).

Ambasada Crne Gore pri Svetoj Stolici je od početka 2018. bila izrazito angažovana na obnavljanju komunikacije i kontakata sa predstavnicima Zajednice, te su se aktuelizovale inicijative od značaja za Crnu Goru i intenzivirali kontakti na svim nivoima.

Potpredsjednik Vlade Zoran Pažin se, tokom posjete Svetoj Stolici, 4-5. marta 2018 godine, sreo sa predstavnicima Zajednice i tom prilikom je razgovarano o mogućnostima zajedničke organizacije međunarodne konferencija o ekumenizmu, razumijevanju i saradnji između religija. Sa predsjednikom Zajednice Paolom Impaljacom razgovarao je i ministar kulture Aleksandar Bogdanović, takođe, tokom posjete Svetoj Stolici, 25-27. aprila 2018. U razgovoru je poseban naglasak stavljen na projekat formiranja međunarodnog omladinskog ekumenskog centra u Prčnju (na način i u terminima koji bi bili realistični), pošto su projekti koji znače promociju multikulturalnosti, interetničkog i međureligijskog razumijevanja i solidarnosti od strateške važnosti za našu zemlju. Sa predstavnicima Zajednice sreća se i delegacija CANU, prilikom nedavne posjete Svetoj Stolici.

U svim razgovorima sa crnogorskim zvaničnicima predstavnici Zajednice su istakli uvažavanje Crne Gore kao države koja nesumnjivo treba da emituje ekumenske poruke, te da zbog njene multinacionalne i multireligijske dimenzije, postoji zainteresovanost da Sveti Eđidio bude prisutan u njoj. Naglašeno je, takođe, da Crna Gora ima važnu poziciju na Balkanu, ali i na Mediteranu i da može da bude ključna zemlja za dijalog među religijama i crkvama. U tom smislu iskazana je zainteresovanost Zajednice da se odnosi i saradnja sa Crnom Gorom, po ugledu na druge evropske države, normativno-pravno definiše i kroz potpisivanje posebnog sporazuma, čiji su nacrt ponudili.

Sporazumom o saradnji između Vlade Crne Gore i Zajednice Sveti Eđidio uspostavlja se, dakle, okvir za saradnju, sa posebnom pažnjom na upravljanje projektima humanitarne pomoći i solidarnosti u kriznim područjima, kao i međureligijskog i mirovnog dijaloga.

Predviđena je mogućnost da Zajednica, kada se diplomatsko predstavništvo Crne Gore nalazi u državi zahvaćenoj ratnom ili vojnom krizom, može zatražiti od Vlade Crne Gore, a preko diplomatskog predstavništva pri Svetoj Stolici, dodjeljivanje diplomatske zaštite za predstavnike i članove zajednice u toj državi. Takav zahtjev podnosi se za svakog predstavnika ili člana Zajednice pojedinačno.

Sporazumom je predviđeno, takođe, da se roba koju Zajednica uvozi za humanitarnu pomoć, preko državnih organa ili humanitarinih organizacija, radi besplatne pomoći licima u stanju socijalne potrebe, izuzima od svih carinskih obaveza, u skladu sa crnogorskim carinskim propisima.

Predviđeno je da Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a da se zaključuje na neodređeni vremenski period, s tim što ga svaka strana može raskinuti u bilo koje vrijeme, uz prethodno pisano obavještenje drugoj strani, šest mjeseci unaprijed.

Sporazum je načelno usaglašen u komunikaciji posredstvom Ambasade Crne Gore pri Svetoj Stolici.

Prilog: Predlog Sporazuma na crnogorskom i engleskom jeziku.

**Sporazum o saradnji
između Vlade Crne Gore
i
Zajednice Sveti Eđidio**

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu „Vlada“) i Zajednica Sveti Eđidio (u daljem tekstu “ZSE”), zajednički označene kao “Strane”,

U želji da uspostave međusobnu saradnju i da bi obezbijedile okvir za zajedničku humanitarnu saradnju i kulturni i međureligijski dijalog,

U skladu sa ciljevima definisanim u Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima Ujedinjenih nacija i njenim paktovima, kao i Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i njenim protokolima,

Prepoznajući važnost stalnog angažovanja na zaštiti ljudskih prava,

Svjesni potrebe i odgovornosti za pružanje humanitarne pomoći, zaštite prirodnih resursa i spašavanja stanovništva u slučajevima kriza i humanitarnih katastrofa,

Imajući u vidu da je ZSE prepoznata po svojoj pozitivnoj ulozi u prevenciji i rješavanju oružanih sukoba; dok aktivno učestvuje u borbi protiv siromaštva i promovise važne programe pomoći i intervencije u oblasti razvojne saradnje, kao i socijalnom, zdravstvenom i domenu ljudskih prava, posebno u zemljama u razvoju, kao i specifičnim programima kao što su borba protiv HIV/AIDS-a, globalni moratorijum na smrtnu kaznu, podrška izbjeglicama i migrantima, zaštita prava djece kroz saradnju na uspostavljanju institucionalnih struktura za registraciju u matičnim registrima,

Prepoznajući saradnju ZSE, zasnovanu na gorenavedenim vrijednostima, sa međunarodnim organizacijama, uključujući sektor za politička pitanja Ujedinjenih nacija (UNDP), Afričku Uniju (AU), Zajednicu država Zapadne Afrike (ECOWAS-CEDEO), Međunarodnu organizaciju frankofonije (OIF), međunarodnu organizaciju za migracije (IOM), koje su izabrale ZSE kao privilegovanog partnera i sagovornika, kroz specifične sporazume o saradnji i međusobnu podršku;

Budući da Vlada želi da izrazi svoje puno poštovanje za aktivnosti preduzete od strane ZSE i olakša njeno djelovanje ;

Saglasile su se o sljedećem:

**Član 1
Okvir i svrha ovog sporazuma**

1. Vlada priznaje ZSE kao međunarodnu instituciju, samostalnu i nezavisnu od bilo kakvog političkog uticaja ili nacionalne podijeljenosti.

2. U svrhu ciljeva ZSE i u skladu sa ovim sporazumom, Vlada će olakšati i podržati, u okviru svojih mogućnosti, humanitarni i međunarodni poziv ZSE u cilju mira i solidarnosti i, takođe, poštovati punu nezavisnost, nepristrasnost, kao i autonomiju intervencija ZSE.

Član 2 **Posvećenost uzajamnoj saradnji**

Strane se obavezuju da razvijaju najširu moguću saradnju, pri čemu će poštovati autonomiju njihovih procjena i interesa, aktivnosti koje se preduzimaju za razvoj stanovništva u kriznim područjima i posredovanje u cilju promovisanja međuvjerskog dijaloga i mira, sa posebnom pažnjom na upravljanje projektima humanitarne pomoći i solidarnosti.

Član 3 **Izuzeća**

Roba koju ZSE uvozi za humanitarnu pomoć preko državnih organa ili humanitarnih organizacija, koja je namijenjena za besplatnu pomoć licima u stanju socijalne potrebe biće izuzeta od svih carinskih obaveza, u skladu sa crnogorskim nacionalnim carinskim poreskim propisima .

Član 4 **Diplomatska zaštita**

Kada se diplomatsko predstavništvo Crne Gore nalazi u zemlji koja je zahvaćena ratom ili vojnom krizom, ZSE može zatražiti od Vlade, preko diplomatskog predstavništva pri Svetoj Stolici, dodjeljivanje diplomatske zaštite za predstavnike i članove zajednice u toj državi.

Svaki takav zahtjev podnosi se za svakog predstavnika ili člana ZSE pojedinačno.

Član 5 **Stupanje na snagu**

Ovaj sporazum stupa na snagu danom potpisivanja. Neodređenog je vremenskog trajanja, osim ukoliko ne bude raskinut od bilo koje od Strana, putem dostavljanja pisanog obavještenja o njegovom okončanju drugoj Strani, najmanje šest mjeseci unaprijed.

Sačinjen u _____, dana _____ u dva originalna primjerka, na engleskom jeziku, pri čemu svaka Strana zadržava po jedan primjerak.

Za Vladu Crne Gore

_____

Za Zajednicu Sveti Eđidio

_____

Agreement on Cooperation
Between the Government of Montenegro
and
the Community of Sant'Egidio

The Government of Montenegro (hereinafter “the Government”), and the Community of Sant’Egidio (hereinafter “CSE”), hereinafter jointly referred to as the “Parties”.

Wishing to establish mutual cooperation and in order to provide the framework for humanitarian cooperation and cultural and interfaith dialogue,

In accordance with the aims defined in the Universal Declaration on Human Rights of the United Nations and its Covenants, and the European Convention on Human Rights and its Protocols,

Recognizing the independence of the permanent engagement in the protection of the human rights,

Conscious of need and responsibility for providing humanitarian help, protection of natural resources and the rescue of the populations in the event of crises and humanitarian disasters,

Having in mind that CSE is recognized for its unique role in the prevention and resolution of armed conflicts; whereas it participates actively in the fight against poverty and promotes important programs of assistance and interventions in the field of development cooperation, as well as in the social, health, and human rights domains, particularly in developing countries, as well as specific programs such as the fight against HIV/AIDS, the global moratorium on the death penalty, the support for refugees and immigrants, the protection of the rights of children through its cooperation in the establishment of institutional structures for registration in the civil registers;

Recognizing the cooperation of CSE, based on the above mentioned values with International Organizations, including the United Nations Department for Political Affairs (UNDP), the African Union (AU), the Community of Western African States (ECOWAS-CEDEO), The International Organization of Francophonie (OIF), the International Organization for Migration (IOM) which have chosen the CSE as a privileged partner and interlocutor, through specific cooperation agreements and mutual support,

Whereas, the Government wishes to demonstrate its fully respect for the action undertaken by the CSE and to facilitate his action;

Have agreed as follows:

Article 1
Scope and purpose of this Agreement

1.1 - The Government recognizes that the CSE is an international institution, autonomous and independent of any political affiliation and national particularism.

1.2 - In pursuit of the objectives of the CSE and in compliance with this Agreement, the Government shall facilitate and support, to the extent of its possibilities, the activities to humanitarian and international vocation of the CSE in favour of peace and solidarity, with a formal commitment to respect the full independence, impartiality as well as the autonomy of the CSE intervention.

Article 2
Commitment to mutual cooperation

The Parties undertake to develop the widest possible cooperation, while respecting the autonomy of their assessments and their interests, actions to be undertaken for the development of the populations located in areas of crisis and interventions to promote interfaith dialogue and peace, with special attention to the management of humanitarian aid projects and solidarity.

Article 3
Exemptions

The goods which CSE imports for the humanitarian aid, through the state bodies or humanitarian organizations intended for the free donation to persons in condition of social need shall be exempted from all import custom duties, in accordance with Montenegrin national regulations on taxation and customs.

Article 4
Diplomatic protection

Where the Diplomatic Representation of the Montenegro is situated in a country affected by war or military crisis, the CSE may request from the Government, through the Diplomatic Representation to the Holy See, the granting of diplomatic protection for the representatives and members of the community on site.

Each such request shall be submitted for each representative or member of the CSE, individually.

Article 5
Entry into force

This Agreement shall enter into force from the date of its signing. It is of unlimited duration unless terminated by either Party, by submitting written notification about its termination to the other Party, at least six months in advance.

Done in .....on.....in two originals copies, in English, of which each Party retains one copy.

For the Government of Montenegro

For the Community of Sant'Egidio

_____

_____